

Acquisition of the Concept During the Process of Teaching Academic Turkish as a Foreign Language and an Action Study for This¹

Vedat HALİTOĞLU²

Ministry of National Education

ABSTRACT

As a result of the researcher's own observations and later interviews with the students and teachers as well as researches in the field, it has been understood that the foreign students, coming to Turkey for higher education, cannot acquire full academic and conceptual knowledge of their field within the context of language learning and therefore they experience some problems. From this point forth, in order to determine the academic language needs of foreign students and to develop solutions, Turkish academic concept acquisition process for foreign students has been planned based on the field research and student needs. In order to test the skills planned in the process and enable the students to gain them, academic texts, course teaching plans, a list of skills / acquisition, academic concept lists and activities were developed. A twelve-week teaching process is planned for the implementation of the developed content. The implementation of the instructional package was carried out in the action research model in the context of qualitative research. During the process analysis researcher's journals identified as data collection tools, student journals, course video recordings, student activity papers are used. When the data obtained during the course of the action were subjected to the descriptive analysis and interpreted; it has been seen that the teaching material and its contents are effective, students make progress in concept acquisition and they are very satisfied with the implementation process. It has been concluded that the academic concept teaching process developed for the academic achievements of foreign students within the scope of the study is extremely useful and necessary.

Keywords: Turkish teaching for foreigners, the acquisition of academic concept, action research

Erciyes University,
Faculty of Education,
Kayseri/TURKEY

*Erciyes Journal of
Education (EJE)*

DOI: XXXXXXXX

SCREENED BY

Article History

Received : 16.02.2018

Accepted : 29.05.2018

Published : 31.05.2018

Suggested Citation

Halitoğlu, V. (2018). Acquisition of the concept during the process of teaching academic Turkish as a foreign language and an action study for this. *Erciyes Journal of Education*, 2(1), 39-63, DOI: XXXXXXXX

1. This study was generated from the doctor of education thesis titled as "An Action Research Oriented Academic Literacy of Teaching Turkish Language to Foreigners" and supervised by Prof. Dr. Önder ÇAĞIRAN in Erciyes University Graduate School of Educational Sciences.

2. Dr., vedate64@hotmail.com

Akademik Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sürecinde Kelime Öğrenimi ve Buna Yönelik Bir Eylem Araştırması¹

Vedat HALİTOĞLU²

Millî Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Araştırmacı, yabancılar Türkçe öğretirken kurslardan mezun olan öğrencilerin üniversite öğrenimleri esnasında birçok dilsel problem durumuyla karşılaştıklarını gözlemlemiştir. Bu durumdan hareketle öğrenci ve öğretmenlerle birtakım görüşmeler gerçekleştirmiştir. Görüşmeler ve bunlara dayanarak yapılan alan araştırmaları neticesinde yükseköğrenim için Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim alanlarına dair birtakım akademik kavramları dil öğrenim süreci içerisinde tam olarak öğrenemedikleri ve bundan kaynaklı okuma-anlama ve anlatma problemleri yaşadıkları anlaşılmıştır. Söz konusu problem durumunu çözmek amacıyla yabancı uyruklu öğrencilerin akademik dil ihtiyaçlarını belirlemek ve bu ihtiyaçları gidermek amacıyla yabancı uyruklu öğrenciler için Türkçe akademik kavram edinimi süreci planlanmıştır. Süreç öğrenci ihtiyaçları ve alanyazın araştırmalarına dayandırılmıştır. Öğretimi planlanan becerilerin sınanması ve öğrencilere kazandırılması amacıyla akademik metinler, ders öğretim planları, beceriler/kazanımlar listesi, akademik kelime listeleri ve etkinliklerden oluşan bir materyal geliştirilmiştir. Geliştirilen içeriğin uygulanması için on iki haftalık bir öğretim süreci planlanmıştır. Öğretim paketinin uygulama süreci nitel araştırma çerçevesinde eylem araştırması modelinde gerçekleştirilmiştir. Süreç çözümlemesi aşamasında; veri toplama araçları olarak belirlenen araştırmacı günlükleri, öğrenci günlükleri, ders video kayıtları, öğrenci etkinlik kâğıtları, kullanılmıştır. Eylem araştırması süresi boyunca elde edilen veriler betimsel çözümlemeye tabi tutulup yorumlandığında; oluşturulan öğretim materyali ve içeriğinin etkili olduğu, öğrencilerin kavram edinim alanında ilerleme gösterdikleri ve uygulama sürecinden son derece memnun kaldıkları görülmüştür. Araştırma kapsamında oluşturulan akademik kavram öğretim sürecinin, yabancı uyruklu öğrencilerin akademik başarıları için son derece yararlı ve gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, akademik kavram edinimi, eylem araştırması

Önerilen Atıf

Halitoğlu, V. (2018). Akademik Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde kelime öğrenimi ve buna yönelik bir eylem araştırması. *Erciyes Journal of Education*, 2(1), 39-63, DOI: XXXXXXXXXX

1. Bu makale, Prof. Dr. Önder ÇAĞIRAN danışmanlığında Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde 2017 yılında hazırlanan "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Akademik Okuryazarlık Öğretimine Yönelik Bir Eylem Araştırması" adlı doktora tezinden elde edilmiştir.

2. Dr., vedate64@hotmail.com

Erciyes Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi,
Kayseri/TÜRKİYE

*Erciyes Journal of
Education (EJE)*

DOI: XXXXXXXX

SCREENED BY

Makale Geçmişi

Gönderim : 16.02.2018

Kabul : 29.05.2018

Yayınlanma : 31.05.2018

EXTENDED ABSTRACT***Introduction***

The students who will be studying in higher education must have sufficient knowledge of the concept (vocabulary) and acquire the concepts of the field. Vocabulary is highly important to grasp a topic (Whipple, 1925; Akt. Alvermann, 2002) and to establish a healthy communication (Folse 2004) and success of the higher education students (Mehring, 2016). According to Frayer Model (1969), in order to ensure the permanence of the concept, firstly the definition should be made, its main features should explain, the examples should be presented and the situations that will not constitute an example for it should be mentioned. In this way, the permanence of the word will be increased. When the model is looked at, the acquisition of the concept becomes permanent through the different uses of the word. Therefore, it is important to teach the right and wrong uses of a concept together within the sentence. In other words, while expressing what something is, it is also necessary to specify what it cannot be. Camille et al. (2013, p.145) stated that permanence in vocabulary teaching could be achieved in three ways: Flood, speed, focus. Here, the diversification of usage by defining the concept in many ways is the main purpose. Students use the concept primarily at a simple level; later they tend towards increasingly difficult and profound uses and this process follows a path from easy to difficult. Richards (1976) emphasizes the need that in order to accept a word as taught, firstly some things have to be taught about it. (Akt. Mothe, 2013, p. 379). Looking at the emphasized titles, using the word by knowing all of its meanings and demonstrating usage examples of the concept for this purpose have been regarded essential. Additionally, the opposite of the word and its use in the structures should be known by the students; it is only possible to teach a concept in this way. Otherwise, it is seen that the concepts based on single use and expressed in limited meanings will not be permanent and adopted.

It is very important that vocabulary teaching techniques are based on teaching in context (Ying, 2010). According to the studies carried out, teaching models made in accordance with the context have achieved very successful results (Nelson and Stage, 2007). The academic words to be given to the students must be determined before the learning process (Bozavlı, 2014) and attention should be paid to establishing a relation with the reading texts in the selection of the words. The concepts considered to be acquired during the process are predetermined according to the field in which the student will have education. In this context, the word, based on the understanding in the text, has been dealt with staying connected to the context, giving the words with opposite or close meaning and the activities have been formed in this way.

Purpose

It has been aimed to identify the linguistic problems that foreign students, who come to Turkey to learn Turkish, experience in their academic life and to create a content package based on these problems for the acquisition of academic concept and field concept, to apply the obtained content package in a pre-planned process and to solve the problem situation by evaluating the results.

Method

The study has been designed as Action Research model within the framework of qualitative research methodology. The action research was chosen by the researcher due to the reasons that it gives a detailed description of the problem, provides the opportunity to try a new application

in the educational environment, has the diversity of data collection tools and enables the involvement of instructors. As a result of the obtained data, it has been determined as a problem situation that the students are inadequate about the acquisition of the academic concept and that they do not acquire many concepts of their field within the language learning process. Based on this, it has emerged as a need that texts containing field concepts should be mainly taught to the students and support students in terms of field concepts with the activities developed on the basis of these texts in the language teaching stages or in the advanced language teaching process. In this context, an action plan has been prepared by the researcher and the reading texts containing field concepts have been identified, the conceptual development activities have been developed within the framework of the relevant texts. A 12 (twelve) week action plan has been developed to implement the relevant content and the feedback has been received regularly through various data collection tools. In addition, for the purpose of teaching the concepts belonging to the field some texts have been identified from the books of higher education course areas of students to be given as homework every week through the process. Since the study is an action research, attention has been paid to determine the data in a regular, detailed and need-oriented manner. While determining the data collection tools and techniques, it has been taken into account which data facilitates the meaning and which data can be best interpreted (Craig, 2004). The researcher has aimed to collect data from all sorts (Mills, 2013; Johnson, 2015) to increase the validity and reliability that he emphasizes. He used the mentioned data collection tools in such a way that there was at least 1 data collection tool within each group. 7 different data collection tools were used to search for answers to the study questions. The data have been obtained regularly from various sources within certain time periods. The obtained data have been based on five different sources.

Findings

During the period the researcher worked in the Language Course, he observed in the interviews done with the graduates of the language learning process that students lacked the conceptual knowledge of the field. The interviews were held with teachers to understand if the problem situation was specific only to a few students. As a result of the interviews, they expressed that instructors had the problems of especially lack of conceptual knowledge about the field, in ability to fully understand academic texts and course teaching elements. In the context of the results, it was decided to interview with a few more academicians for data diversification. For this purpose, the interviews were held with the instructors who taught the foreign students or provided consultancy to them. In the interviews, it was stated that the learning in Turkish language courses should prioritize academic needs and the texts containing the concept of course area should be used in courses. As a result of the process of implementing the course package prepared within the framework of these needs, it has been seen that students acquired many academic concept and the concepts of their fields and expressed their satisfaction in their journals.

Discussion & Conclusion

Texts are of utmost importance during the acquisition of concepts. It is necessary for the texts to have certain characteristics. Prior to the process, the selection of the texts containing the concepts to be given to the students has been made with great care and the levels of the learners have taken into consideration in terms of the number of concepts and difficulty of the texts. Also, attention has been paid to the sorting of the course teaching material from easy to difficult. According to a study conducted by Yılmaz and Temiz (2014, p. 77), a textbook prepared for teaching Turkish to foreigners was examined and it was concluded that some reading texts in the book exceeded the student level and they were not sorted from easy to difficult. However, the texts in the textbooks

that teach Turkish to foreigners should be sorted as from easy to difficult. While the course teaching material in the action research was prepared, the suitability of texts to student level and the number of the unknown words were determined based on the expert opinions. For this reason, academic literacy course teaching material includes descriptive indications at the beginning of the text in the form of "Easy", "Medium Difficult", "Difficult", "Very Difficult".

Coloring the concepts required to be acquired in the text will ensure the acquisition of these concepts (Erdem et al., 2015) and will facilitate implementation. For this purpose, the academic concepts in the texts of the course teaching material prepared for use in the process of the action research were highlighted in bold and it was tried to attract the attention of the students. Also, a list of concepts to be obtained was given to the students before every text.

In addition, attention was paid to students' matching the concepts colored in the text with the preliminary information or different concepts related to this concept. "The fact that the word is learned mechanically does not provide effective use of it in written and oral language. However, in the meaningful learning that is presented as an alternative to mechanical learning, the individual is expected to internalize the old knowledge through new knowledge. It is much easier to use the new knowledge which is understood by creating a pattern-network among the concepts. It will be effective in enriching vocabulary ..." (Acat, 2013: 185). In this respect, it has been aimed to have permanence in the concept acquisition.

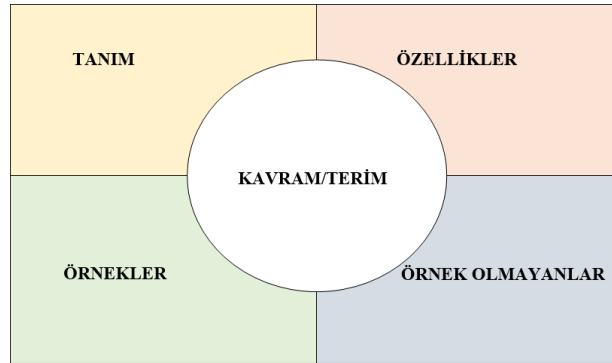
Conclusion

- It has been understood that students are experiencing some language problems in higher education and this situation reduces the motivation.
- The problems that students experience in higher education are mostly related to high-level language skills. These skills are consistent with academic literacy skills.
- It has been understood that students are not able to acquire specific concepts in their fields; it has been concluded that this situation is related to the fact that the pre-learning of students is for general and that studies for acquiring special concepts for fields are not carried out. This situation leads to inadequacy in understanding, listening, speaking and writing areas. It has been seen that the lack of concept is directly related to these problems.

GİRİŞ

Yükseköğretimde okuyacak öğrencilerin sözcük dağarcıklarının yeterli düzeyde olması ve alana ait kavramları edinmeleri gerekir. Kavram dağarcığı bir konuyu kavramak (Whipple, 1925; Akt. Alvermann, 2002), sağlıklı bir iletişim kurmak (Folse 2004) ve yükseköğretim öğrencilerinin akademik başarısı için (Mehring, 2016) son derece önemlidir.

Dünyada kavram gelişimi için bazı yöntemler geliştirilmiştir. Frayer Modeline göre (1969) kavramın kalıcılığını sağlamak için önce kavramın tanımı yapılmalı, temel özellikleri açıklanmalı, örnekler sunulmalı ve buna örnek teşkil etmeyecek durumlar ifade edilmelidir. Bu sayede kelimenin zihinde kalıcılığı artırılmış olacaktır.

Şekil 1. Kavram öğrenmede Frayer modeli (Frayer ve diğerleri, 1969)

Modele bakıldığında kavram edinimi kelimenin farklı kullanımları sayesinde kalıcı hâle getirilmektedir. Dolayısıyla bir kavramın doğru ve yanlış biçimlerde cümle içerisindeki kullanımının bir arada öğretilmesi önem taşımaktadır. Yani bir şeyin ne olduğunu ifade ederken, neler olamayacağını da belirtmek gerekir. Camille vd. (2013, s. 145) üç çeşit yolla kelime öğretiminde kalıcılık sağlanabileceğini belirtmiştir:

- ✓ **Sel:** Öğrencilere konuyla ilgili kelimelere maruz bırakmak gerekir. Burada amaç öğrencilere bu kelimeleri konuyla ilgili olarak daha önce duymuş ve gösterilmiş olmalarını sağlamaktır.
- ✓ **Hız:** Kelimeler ile ilgili olarak hızlı tanımlar yapmak. Bu açıklamalar veya tanımlamalar öğrencilerin mevcut bilgi düzeyine uygun anlamlarla kelime arasında paralellik kurma biçiminde olmalıdır.
- ✓ **Odak:** Odak tanımlamalar yapma. Burada zengin tanımlamalar yapmak gerekir. Bu da yeni bir tarzla yapılmalı bu sebeple daha fazla zaman ve enerjiye ihtiyaç duyulacaktır.

Görüldüğü üzere kavramın birçok biçimde tanımlanması yapılarak kullanımının çeşitlenmesi esas amaç olarak ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler, kavramın öncelikle basit düzey kullanımını yaparak giderek daha zor ve derin anlamlar içeren kullanımlarına doğru yönelir ve bu süreç kolaydan zora doğru bir yol benimser. Richards (1976) bir kelimeye öğretilmiş için önce onunla ilgili birtakım şeylerin öğretilmesi gerektiğini vurgular (Akt. Mothe, 2013, s. 379):

- Anlamı veya anlamları
- Yazılı veya sözlü formları
- Hangi parçaları içerdiği (örneğin: ön ek, son ek, kök vb.)
- Gramatikal hareketleri (örneğin: onun içinde bulunduğu kelime gruplarını, tipik gramatikal eşlerini)
- Söz dizimi
- Yazılmış kayıtları

- Çağrışımlarının ve ilişkilerinin ne olduğu (örneğin: anlamına zıt veya benzer kelimeler)
- Diğer anlamları veya çağrışımları
- Kullanım sıklığı

Vurgulanan başlıklar, kelimelerin tüm anlamlarının bilinerek kullanımlarının yapılması ve bu amaçla kavramın kullanım örneklerini sunan vesikaların öğrenciye sunulması esas kabul edilmiştir. Ayrıca kelimenin zıttı ve yapı içerisindeki kullanımı da öğrencilerce bilinmelidir ancak bu şekilde bir kavramın öğretilmesi mümkün olacaktır. Aksi şekilde tek kullanıma dayanan ve sınırlı anlamlarla ifade edilen kavramların kalıcı olmayacağı ve benimsenmeyeceği görülmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretirken dünyadaki çalışmalardan hareketle sözcük öğretime özel bir yer ayırmak gerekir. Bu sebeple yabancılara Türkçe öğretimi sürecinin tüm aşamaları içerisinde kelime öğretimi yapılması gereken (Biçer ve Polatcan, 2015) önemli bir husustur. Kelime hazinesi okumayı, yazmayı, konuşmayı ve dinlemeyi etkilemektedir (Karatay, 2007).

Kelime öğretim tekniklerinin bağlam içerisinde öğretime dayanması oldukça önemlidir (Ying, 2010). Yapılan araştırmalara göre bağlama göre yapılan öğretim modellerinden oldukça başarılı sonuçlar elde edilmiştir (Nelson ve Stage, 2007). Bozavlı'ya göre (2004) öğrencilere kazandırılacak akademik kelimeler öğrenim süreci öncesinde belirlenmeli ve kelimelerin seçiminde okuma metinleriyle bağ kurulmasına dikkat edilmelidir.

Yabancılara Türkçe öğretilirken sözcük zenginliğinin sağlamak için sözcüklerin cümle içinde kullanımı, telaffuzu, gramer yapısı ve yazılışı da önem arz etmektedir. "Sözcük öğretiminde öncelikle öğrencilere tam olarak bir sözcüğü bilmenin onun okunuşunun, yazılışının, çeşidinin ve dil bilgisi yapısının, hangi sözcüklerle birlikte kullanıldığının, hangi sıklıkla ve hangi bağlamlarda kullanılmasının uygun olduğunun ve diğer sözcüklerle olan anlam ilişkisi gibi özellikler..." (Sarıgül, 2017, s. 102). Büyükkız (2013) sözcük öğretimi salt sözlük ve okuma metinleri bağlamından çıkarılarak iletişime yönelik yapılması gerektiğini vurgular. Bundan hareketle klasik dil bilgisi çeviri modeli esas alınarak metinsel çeviri biçiminin dışında dilde iletişimi hedef edinen ve bu yöntemi esas alan bir yaklaşım belirlemek gerektiği muhakkaktır. Barın ise (2003) öğretilecek kelimeler belirlenirken kelimenin Türkçe olup olmamasının önemli olmadığını bunun yerine kelimenin kullanım sıklığı ve anlamında yer alan zenginliğin önemli olduğunu belirtir. Demircan (1983) sözcük öğretimi yapılırken en elverişli yol olarak dinleme ve okuma üzerinde durulmasını ve çeviri yapma ve yazma etkinlikleri kullanılması gerektiğini ifade eder.

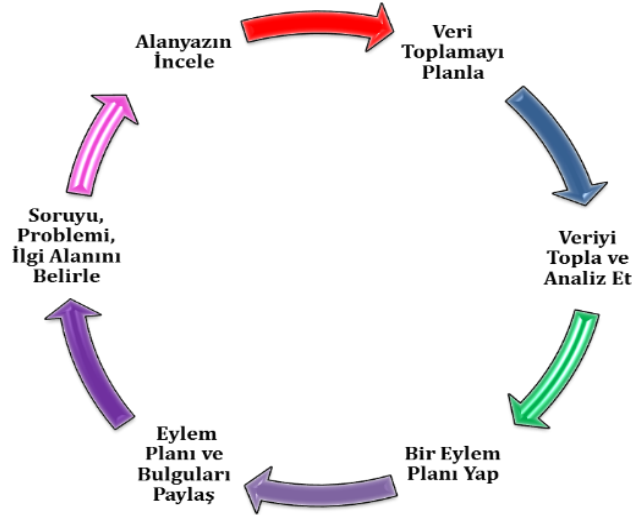
Uçgun (2006) yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde sözcük öğretiminde şu hususlara dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmiştir: sözcüklerin gerçek nesnelere yardımıyla öğretilmesi, sözcük öğretiminde somut isimlere öncelik verilmesi, kısa okuma parçalarından yararlanılması, öğretmenin kendi üzerinden örnekler vermesi, kelimelerin eşleştirilmesi, sözcük öğretiminde belli konuların esas alınması, sözcük çağrışımları üzerinde durulması, hatırlanmaya yardımcı olan etkinlikler yapılması, sözcük anlamları üzerinde konuşulması ve tartışılması, öğretilecek sözcükler derslere göre sınırlandırılması ve her derste öğrenciye belli sayıda sözcük öğretilmesi gerekir (s. 224-226).

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, soruyu ve problemi belirleme, veri toplama araçları ve veri kaynakları, verilerin çözümlenme süreci, geçerlilik ve güvenilirlik bölümleri yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma Nitel Araştırma Yöntemi çerçevesinde Eylem Araştırması modeli şeklinde tasarlanmıştır. Eylem araştırmasının problemin ayrıntılı betimlenmesi, eğitim ortamında yeni bir uygulamayı denemeye fırsat vermesi, veri toplama araçlarının çeşitliliği ve öğretmenlerin katılımını sağlaması yönleriyle araştırmacı tarafından tercih edilmiştir. Eylem araştırması süreci araştırmacılara göre çeşitli farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmada Johnson' a (2015) göre tanımlanan eylem araştırma süreci adımları esas alınmıştır. Bu adımlar aşağıdaki şekilde ifade edildiği biçimiyle Johnson' un belirttiği gibi döngüsel bir süreç içerisinde gerçekleşmiştir. Süreç, doğrusal bir şekilde ilerlemeyecek tekrarlar ve sıralamaların değişimine açık olacaktır.

Şekil 2. Eylem araştırması süreci aşamaları, Johnson'dan (2015, s. 20) uyarlanmıştır.

Soruyu ve Problemi Belirleme

Araştırmanın dayanak noktası problem durumudur ve problem iyi betimlenmelidir ki bu konuda gereken çözüm yolları üretilebilsin (Johnson, 2015). Araştırmacı Erciyes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde yabancı dil olarak Türkçe öğretmektedir. ERSEM' de dil öğrenim sürecinden mezun olan öğrencilerle yaptığı görüşmelerde öğrencilerin alana ait kavram bilgisi eksikliği yaşadıklarını gözlemlemiştir. Problem durumunun sadece birkaç öğrenciye özgü olup olmadığını anlamak üzere Türkçe Öğretim Merkezi okutmanlarıyla görüşmeler yapmıştır. Görüşme neticesinde okutmanlar; öğrencilerin özellikle alana yönelik kavram bilgisi eksikliği, akademik metinleri ve ders öğretim elemanlarını tam olarak anlayamama sorunları yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Sonuçlar bağlamında veri çeşitlenmesi amacıyla birkaç akademisyenle daha görüşme yapma kararına varılmıştır. Bu amaçla yabancı uyruklu öğrencilerin derslerine giren veya onlara danışmanlık yapan öğretim elemanlarıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde öğrencilerin Türkçe dil kurslarında gördükleri öğrenimin akademik ihtiyaçları önceleme ve kurs alan kavramlarını içeren metinlerin derslerde kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Elde edilen veriler sonucunda akademik kavram edinimi konusunda öğrencilerin yetersizlik yaşadıkları ve öğrenim alanlarına ait birçok kavramı dil öğrenim sürecinde edinememiş oldukları görülmüştür. Bu sonuç araştırmanın problem durumunu teşkil etmiştir. Bu sonuçtan hareketle dil öğretim aşamaları içerisinde veya ileri düzey dil öğretim sürecinde öğrencilere yönelik alan kavramlarını içeren metinlerin ağırlıklı olarak okutulması ve bu metinler ekseninde geliştirilen etkinliklerle öğrencilerin alan kavramları açısından desteklenmesi bir ihtiyaç durumu olarak ortaya çıkmıştır. Bu sebeple araştırmacı tarafından bir eylem planı hazırlanmış ve plan çerçevesinde süreç boyunca uygulanmak üzere öğretim paketi içeriği geliştirilmiştir. İçerik oluşturulurken alan kavramlarını ihtiva eden okuma metinleri tespit edilmiş, söz konusu metinler çerçevesinde kavramsal gelişim etkinlik örnekleri geliştirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yükseköğrenim alanlarına ait kavramları edinmeleri amacıyla üniversite ders kitaplarından birtakım metinler süreç boyunca her hafta ödev olarak verilmek üzere seçilmiştir. Söz konusu içeriği uygulamak üzere aşağıdaki eylem planı oluşturulmuş ve düzenli olarak dönütler Tablo 1’de belirtilen veri toplama araçları vasıtasıyla toplanmıştır.

Tablo 1. Veri toplama araçları ve takvimi

TARİH	EYLEMLER	VERİ TOPLAMA ARACI
7-8/11/2015	1. Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
09/11/2015	Geçerlilik Komitesi Toplantısı 1	Görüşme Kayıtları
14-15/11/2015	2.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
21-22/11/2015	3.Hafta Uygulama Dersi	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
23/11/2015	Geçerlilik Komitesi Toplantısı 2	Görüşme Kayıtları
28-29/11/2015	4.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
5-6/12/2015	5.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
07/12/2015	Geçerlilik Komitesi Toplantısı 3	Görüşme Kayıtları
12-13/12/2015	6.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
19-20/12/2015	7.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
21/12/2015	Geçerlilik Komitesi Toplantısı 4	Görüşme Kayıtları
26-27/12/2015	8.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
2-3/01/2016	9.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
04/01/2016	Geçerlilik Komitesi Toplantısı 5	Görüşme Kayıtları
09-10/01/2016	10. Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
16-17/01/2016	11.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları
18/01/2016	Geçerlilik Komitesi Toplantısı 6	Görüşme Kayıtları
23-24/01/2016	12.Hafta Uygulama Dersleri	Kamera, Öğrenci Günlüğü, Araştırmacı Günlüğü ve Öğrenci Etkinlik Kâğıtları

Veri Toplama Araçları ve Veri Kaynakları

Araştırmanın eylem araştırması olması nedeniyle verilerin düzenli, ayrıntılı ve ihtiyaçlar ekseninde belirlenmesine özen gösterilmiştir. Veri toplama araçları ve teknikleri tespit edilirken hangi verilerin süreci değerlendirme açısından anlamayı kolaylaştırdığı ve ne tür verilerin en iyi şekilde yorumlanacağı (Craig, 2004) göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmacı vurgu yaptığı geçerlilik ve güvenilirliği arttırmak amaçlı her çeşitten veri toplamayı (Johnson, 2015; Mills, 2013) amaçlamıştır. Söz konusu veri toplama araçlarını her bir grup içerisinde en az 1 veri toplama aracı olacak biçimde kullanmıştır.

Tablo 2' de görüldüğü üzere araştırma sorularına cevap aramak amacıyla 7 farklı veri toplama aracından faydalanılmıştır. Veriler çeşitli kaynaklardan düzenli bir biçimde, belirli zaman dilimleri içerisinde elde edilmiştir. Elde edilen veriler aşağıdaki tabloda verildiği şekliyle beş farklı kaynağa dayandırılmıştır.

Tablo 2. Veri kaynakları ve kullanılan veri araçları

Veri Kaynakları	Veri Toplama Araçları					
Öğrenciler	Video Kayıtları	Ses Kayıtları	Uygulama Kâğıtları	Öğrenci Günlüğü	Görüşme	Etkinlik Kâğıtları
Araştırmacı	Gözlem	Araştırmacı Günlüğü	Video Kayıtları			
Geçerlilik Komitesi Üyeleri	Görüşme Kayıtları	Görüşme Formu				
Öğretim Elemanları	Görüşme Formu					
Türkçe Okutmanları	Ses Kayıtları	Görüşme Formu				

Verilerin Çözümleme Süreci

Düzenli bir biçimde toplanan veriler nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde çözümlenmiştir. Nitel araştırma içerisinde birçok farklı çözümleme yönteminden bahsedilebilir. Araştırmacı tarafından toplanan veriler nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde betimsel (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 224) çözümleme işlemine tabi tutulmuştur. Ulaşılan bilgiler; görüşme, gözlem, etkinlik kâğıtları, video ve ses kayıtları, öğrenci ve araştırmacı günlüklerinden elde edilen bir veri çeşitliliğine sahiptir.

•Akademik Okuryazarlık Öğretimi İhtiyacına Yönelik Verilerin Çözümlemesi

Problem durumunun tespiti için önce üniversitede okuyan öğrencilerle daha sonra okutmanlarla ve öğretim elemanlarıyla en son olarak ise alan uzmanıyla görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler, ses kaydı ve görüşme kayıt notları biçiminde elde edilmiştir. Görüşme kayıtları Word dosyalarına aktarılmış olup betimsel çözümlemeye tabi tutularak yorumlanmıştır.

•Uygulanan Öğretim Sürecine Yönelik Verilerin Çözümlemesi

Her hafta öğrencilerden elde edilen etkinlik kâğıtları ve günlükler, araştırmacının kendi günlükleri ve video kayıtları betimsel çözümlemeye tabi tutulup yorumlanmıştır.

•Öğrencilerin Öğretim Süreci Hakkında Algı ve Görüşlerine İlişkin Verilen Çözümlemesi

Bu kapsamda 58 adet öğrenci günlüğü toplanmıştır. Günlükler nitel araştırma çerçevesinde betimsel çözümlemeye tabi tutulmuştur.

Geçerlilik ve Güvenilirlik

Araştırmada Yıldırım ve Şimşek' in (2011) Licoln ve Guba' dan (1985) aktararak verdiği "inandırıcılık", "aktarılabirlik", "tutarlılık" ve "teyit edilebilirlik" kavramları esas alınmıştır. Eylem araştırması uygulama süreci kapsamında 12 haftalık ders toplamda 96 saat olarak gerçekleştirilmiştir. Ders saatlerinde öğrencilerle sürekli iletişim içerisinde olunmuştur. Tüm bu görüşmeler inandırıcılık kapsamındaki uzun süreli iletişim stratejisini ifade etmektedir. Araştırmada Johnson (2015) ifade ettiği gibi birden fazla veri toplama kaynağı ve aracından faydalanılmıştır. Ayrıca Mills'in (2003) belirttiği veri toplama araçlarından her bir grup içerisinde en az 1 veri aracı olacak biçimde kullanılmıştır. Öğrenciler, araştırmacı, okutmanlar ve öğretim elemanları araştırmanın beş farklı veri kaynağını oluşturmuştur. Veri toplama araçları çeşitlenmesi için ses kayıtları, öğrenci ürünleri, öğrenci günlüğü, videolar, araştırmacı günlüğü, görüşme olmak üzere altı farklı türde ve Mills'in (2003) belirttiği üzere üç farklı grupta veriler toplanmıştır. Bu yöntem ve kaynak çeşitlenmesi araştırmanın inandırıcılığına katkı sunmuştur. Eylem araştırması süreci öncesi, uygulama esnası ve uygulama sonrasında alan uzmanlarından destek almak son derece önemlidir. Bu araştırmada gerçekliği teyit etmek üzere beş farklı veri kaynağı kullanılmıştır. Bu veri kaynaklarından altı farklı yöntemle veri toplanmıştır. Bir durum veya gerçeklik ifade edilirken katılımcılardan elde edilen verilerin araştırmacıyı destekler mahiyette olmasına dikkat edilmiştir. Araştırma esnasında birçok kaynaktan verilerin toplanması katılımcı teyidini sağlamak açısından araştırmacıyı desteklemiştir. Elde edilen veriler, anlamlı olacak biçimde düzenlenmiş ve bunlarla ifade edilen gerçeklik araştırmacı tarafından alıntılar yapılarak betimlenmiştir. Bu betimlemeler dışında araştırma süresi içerisinde tüm süreç araştırmacı tarafından ayrıntılı bir biçimde ifade edilerek aktarılabirlik güçlendirilmiştir.

BULGULAR

Öğrencilerin alanlarıyla ilgili kavramları ve yükseköğretimde kullanacakları akademik kavramları edinmesi amacıyla süreç boyunca çeşitli okuma metinleri ve etkinlikler kullanılmıştır. Uygulama sonucunda dönütler alınmış elde edilen veriler araştırmacı tarafından tartışılıp gerekli düzenlemeler yapılarak yeniden yansıtılmıştır. Süreç boyunca öğrencilerden elde edilen veriler içerisinde çözümleme yapılırken ön plana çıkan başlıklar aşağıda betimsel çözümleme çerçevesinde yorumlanarak verilmiştir.

1. Deyimler de İçeren Etkili İfadeler Kullanma

Öğrencilere "İlköğretimde Uygulamalı Organik Gıda Eğitimi Öğrencilerin Davranış Biçimlerini Değiştirdi" adlı parça kapsamında sağlıklı beslenme ve organik gıda eğitimi konularında konuşulmuştur. Bu konudaki ön öğrenmeler sağlanmış ve durumdan hareketle öğrenciler ödevlendirilmiştir. Ödevin konusu olarak "sağlıklı beslenme" başlığı belirlenmiş ve başlıkla ilgili olarak etkili sözler (sloganlar) üretmeleri istenmiştir. Çünkü Türkçeyi etkili bir biçimde kullanmak iletişimin en önemli unsuru ve kavramsal gelişim sürecinin nihai amaçlarından birisidir. Süreç tamamlandıktan sonra ödevlerin tamamı kontrol edilmiş ve öğrencilerin çoğunun başarılı sloganlar ürettiği gözlemlenmiştir, 6 örnekte üretilmiş ve oldukça başarılı bulunmuş bir ödev kâğıdı verilmiştir.

(Ö1, Öğrenci Ödev Kâğıdı, 30.12.2015)

Ele elle totalım, sağlıklı beslenmeye başlıyalım.

Günde bir elma ye doktordan uzak dur.

Sağlıklı yemeğe merhaba, sağlıksız yemeğe elveda.

Gülmem güzel ama yalancıyım sağlık bana hiç yakışmaz.

Yukarıdaki kâğıt incelendiğinde görsellerin doğru bir biçimde oluşturulduğu, altlarına yazılan sözlerin resimlerle uyduğu, cümlelerin etkili bir biçimde ve yazım kurallarına uygun olarak ifade edildiği görülmektedir. Ayrıca verilen ödevler çok sevilmiş ve benzer ödevler yapmak için oldukça istekli oldukları görülmüştür. Bu anlamda yukarıdaki etkinliğin amaçlarına doğru bir biçimde ulaştığı söylenebilir.

“Buz Adam Ötzi’nin Bize Anlattıkları” adlı parçada geçen “mükellef sofra kurmak” deyimini öğrencilere kazandırılmak istenmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki etkinlik hazırlanmış ve uygulanmıştır. Aşağıdaki etkinlikte görsellerden yararlanılmış ve deyim anlamının bulunması istenmiştir. Üç öğrencinin uygulamayı yaparken doğru resimle deyim eşleştiremedikleri gözlemlenmiştir. Deyimi daha önce hiç duymamış olmaları hata yapmalarında etkili olmuştur.

(Ö1, Öğrenci Etkinliği, 07.11.2015)

“Mükellef sofra kurmak” deyimini karşılayan resim sizce hangisidir? Deyimin anlamını tahmin ediniz ve tahmininizi doğru resmin altına yazınız.

www.eksitarif.com(alıntıdır)

✓ Bana göre birinci fotoğraf "Mükellef sofr" sayılır. Çünkü her türden yemekler bulunmakta dır.

www.burhaber.com(alıntıdır)

2. Fotoğraf ta sadece bir tane yemek var, dolayısıyla "Mükellef sofr" sayılmamaktadır.

Deyimsel ifadeler süreç boyunca öğrencilere anlatılmış ve kavratılmaya çalışılmıştır. Ders içerisinde anlamı zenginleştirmek amacıyla araştırmacı tarafından deyimsele ifadelerin kullanımına sıklıkla başvurulmuştur. Bu durum video kayıtlarına da yansımıştır.

Araştırmacı: *Çocuk yeterince beslenmediği zaman*

Ö3: *Evet, çocuk yeterince beslenmediği zaman çocuk kendisi de hissediyor. Beyni çalışmıyor, mide bulandığı zaman mesela bütün konsantrasyon oraya gidiyor.*

Araştırmacı: *Evet, sen ne düşünüyorsun?*

Ö5: *Her insan küçükken yetiştirilebilir ama büyükken yetiştirilemez.*

Araştırmacı: *Bizde bir deyim var bu durum için ağaç yaş iken eğilir.*

(Video Kaydı 8_1,27.12.2015).

Araştırmacı: *Yani sen adamna göre muamele ettin.*

Ö1: *Hocam muamele Arapça sizde nasıl bir anlamı var?*

Araştırmacı: *Kişiyeye göre davranmak... (Video Kaydı 4_10,22.11.2015).*

Deyimsel ifadelerin araştırmacı tarafından derste kullanılması bir öğrenci günlüğünde aşağıdaki gibi yer almıştır.

51

"Bu derste metinden öğrendiğimiz bilgilerden ve kelimelerden dışında konuşmaları ve yorumları yaparken de çok yeni kelime öğrendik. Örneğin: aşlamak, budamak, teşekkür v.s. Ayrıca " Alın teri dökmeden..." ya da " Ağaca yaslanma kurur, insana inanma ölür." Gibi yeni deyimleri duyduk ve anlamları öğrendik." (Ö3, Öğrenci Günlüğü, 23.12.2015).

2. Üniversite Düzeyine Uygun Kelimeler Kullanma

Akademik okuryazarlık öğrenme alanı kavramsal gelişim başlığı altında öğrencilerin üst düzey akademik kelimeleri edinmeleri önemli bir ihtiyaç durumudur. Süreç içerisinde akademik kavramların edinilmesi amacıyla çeşitli metinler ve bu metinlere dayanarak kavram edinim etkinlikleri hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bunun yanı sıra sınıf içi soru-cevap oyunları, metin içinde kavramları farklı renklerle vurgulama, sözel anlatım vb. teknikler yoluyla da bu kavramlar öğrencilere kazandırılmaya çalışılmıştır.

Ders kitabı metni "Curiosity Mars'ta Sıvı Su Tespit Etti" adlı parça kapsamında uzayda yapılan bir keşif anlatılmıştır. Parçada geçen kavramların anlaşılması ve pekiştirilmesi amacıyla uzayda yer alan gezegen ve sistemlerin Türkçe karşılıkları aşağıdaki etkinlik aracılığıyla benimsetilmeye çalışılmıştır.

(Ö9, Öğrenci Etkinlik Kâğıdı, 15.11.2015)

Etkinlikler incelendiğinde öğrencilerin bazılarının Dünya yerine “toprak” ifadesini kullandıkları görülmüştür. Bu durumun İngilizcedeki “earth” kavramının Türkçeye olduğu gibi çevrilmesi neticesinde gerçekleştiği düşünülmektedir. Yanı sıra yukarıdaki etkinlikte u-ü harf yazım hatası (Uranus) ve kelimenin İngilizce karşılığını yazma (Neptune) hatası mevcuttur.

52

Akademik kavramlar süreç boyunca bazen oyunlar eşliğinde öğretilmeye çalışılmıştır. Bu şekilde kelimelerin kalıcılığı artmış ve öğrenciler açısından öğrenme zevkli hale dönüşmüştür.

Ders kitabı “İnsanlar 200 yıl yaşayabilecek mi?” adlı parça kapsamında oyunla öğrenme tekniği kullanılarak kavramlar öğretilmeye çalışılmıştır. Bu oyun video kayıtlarına aşağıdaki gibi yansımıştır.

Araştırmacı: Evet, şimdi oyunumuzun adı kelime bulmaca iki grup oluşturacağız ve gruptaki kişiler teker teker karşı gruptan seçtikleri birer öğrenciye parçada geçen kelimelerden sorular soracak. Ben de doğru bilen her öğrenciye doğru işareti yazacağım yarışma sonucunda en fazla puan alan grup üyelerini çikolatayla ödüllendireceğim.

Ö2: Hocam grubumuza istediğimiz kişileri seçebilir miyiz?

Araştırmacı: Evet, grupları sizler oluşturun (gruplar oluşturulur). Sorularımıza başlayabiliriz. İlk önce senden başlayalım.

Ö16: Müsabaka nedir?

Ö6: Yani birkaç kişi böyle yarışma yapıyorlar kim kazanacak böyle yani.

Araştırmacı: Arapça bir kelime değil mi zaten?

Ö6: Evet.

Ö2: Genom nedir?

Ö1: Atamızdan gelen özellikler, dededen gelen hepsi gende olur genom da genin olduğu araştırmalar.

Araştırmacı: *Doğru bildin, sıradaki.*

Ö3: *Fütürist nedir?*

Ö18: *Gelecekteki tahmin.*

Araştırmacı: *Doğru yani sanatta geleceği tahmin ederek üretim.*

Ö4: *Yeni nesil ilaçlar ne demek?*

Ö17: *Şimdiki zaman daha çok kullanılan ilaçlar.*

Ö1: *Tansiyon nedir?*

Araştırmacı: *Hadi bakalım.*

Ö2: *Nasıl anlatacağımı bilmiyorum, basınç.*

Araştırmacı: *Ne basıncı?*

Ö2: *Damarlarımızın içindeki basıncı.*

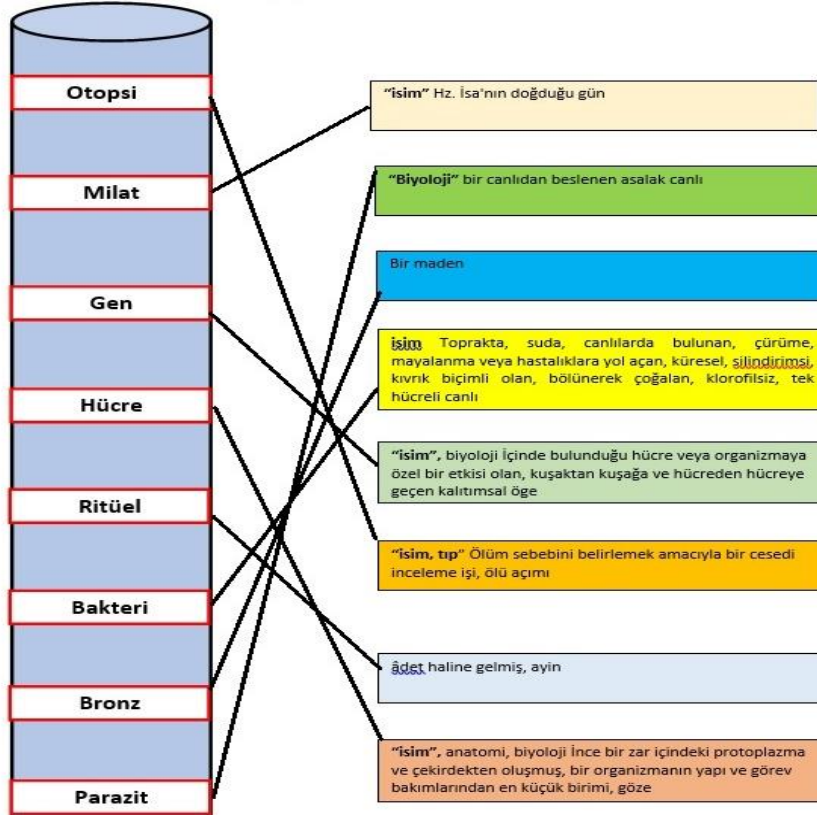
Araştırmacı: *Kan basıncı, tamam doğru kabul ediyorum. Daha düzenli cümlelerle lütfen ifade et... (Video Kaydı 4_2, 29.11.2015).*

Öğrencilerin oyun ile öğrenme yönteminden oldukça hoşlandığı ve edindikleri yeni kelimeleri günlüklerinde kullandıkları gözlemlenmiştir. Aşağıdaki öğrenci "müsabaka" kelimesini yukarıdaki oyun içerisinde öğrenmiş ve daha sonra günlüğünde bunu kullanmıştır.

"Müsabakalar çok güzeldi." (Ö6, Öğrenci Günlüğü, 01.12.2015).

33. Etkinlik (bk. Ders Kitabı, s. 86) kapsamında işlenen parçada geçen kavramlar ve anlamları verilmiş bunların eşleştirilmesi istenmiştir.

(Ö11, Öğrenci Ödev Kâğıdı, 08.11.2015)

54

Etkinliğin amacı, parçada geçen kelimelerin tekrarını sağlamaktır. Sınıfın büyük bir bölümü (%90) etkinlikte verilen kelimeleri anlamlarıyla doğru bir şekilde eşleştirmiştir. Ayrıca süreç içerisinde parçada geçen kavramları öğrencilere benimsetmek amacıyla farklı teknikler kullanılmıştır. Aşağıdaki metinde söz konusu kavramlar koyu renklerle vurgulanmıştır. Bu uygulamadaki amaç, öğretilmesi amaçlanan kavramlara dikkati çekmektir.

DİNOZORLARA OLAN BİZE DE OLUR MU?

Çok eski zamanlardan günümüze kadar yeryüzüne çarpan **asteroit** ve **kuyruklu yıldızlar** Dünya yüzeyinde çeşitli **kraterlerin** oluşmasına neden olmuştur. 65 milyon yıl önce Meksika'nın Yucatan **Körfezi**'ne düşen böyle bir cismin **dinozorların** yok oluşuyla ilgili olduğu sanılıyor. **NASA**, bunun gibi önemli değişikliklere yol açabilecek **asteroitleri** on yıldır

Şekil. 3: Ders kitabı örnek bir metin görünümü

Ders içerisindeki konuşmalarda öğrencilerin hataları yerinde müdahale edilip anında düzeltme yapılarak etkili bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur.

Ö7: Teknoloji yaptılar fezaya gittiler

Araştırmacı: Uzaya... (Video Kaydı 2_5, 15.11.2015).

Bazı metinler işlenirken araştırmacı soru-cevap yöntemini kullanarak akademik kelimeleri öğrencilere öğretmeye çalışmıştır. Bu durumlar videoya kaydedilmiştir.

Araştırmacı: Zature hastalığı nedir?

Ö12: *Anlamadım hocam.*

Araştırmacı: *Parçada var.*

Ö12: *Evet, hocam okudum ama anlamadım.*

Araştırmacı: *Ateş, öksürük ve balgamla beliren tehlikeli bir akciğer hastalığı.*

(Video Kaydı 4_2, 28.11.2015).

Öğrencilerin akademik kavramları edinmeleri, bilgilerini arttırmaları onları memnun etmiş ve bu konu günlüklerinde yer etmiştir. Süreç boyunca her dersten metinler aracılığıyla akademik anlamda yeni kavramlar edinilmiştir. Bu kavramların çoğu etkinlik temelli edinildiği için unutulmamış ve günlüklerde kullanılmıştır. On üç öğrenci (otuz üç günlük) yeni kelimeler öğrenmekten memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

"... yeni kavramları öğrendim." (Ö14, Öğrenci Günlüğü, 07.11.2015).

"Çok yarayacak çünkü bu derste çok yeni kelime öğrendik ve bizim için yeni bilgiler veriyor" (Ö4, Öğrenci Günlüğü, 09.11.2015).

"Yüksek lisans için biyolojik bölümü yarayabilir" (Ö9, Öğrenci Günlüğü, 09.11.2015).

"Bence yaptığımız etkinlikler üniversitede eğitime başlarken işime yarayacaktır" (Ö14, Öğrenci Günlüğü, 09.11.2015).

"Akademik düzeyimi yükseltmek amacıyla, bence yaptığımız etkinlikler üniversitede eğitime başlarken işime yarayacaktır ..." (Ö14, Öğrenci Günlüğü, 11.11.2015).

"Bu derste gelecekte bana göre lazım olacak birçok yeni kelimeleri ve terimleri öğrendim. Mesela girişmek, makale, kadavra, jandarma, kıvılcım ve saire..." (Ö2, Öğrenci Günlüğü, 12.11.2015).

"...Ö2' nin üst düzey kelime ve deyim kullanımı beni oldukça etkiledi..." (Araştırmacı Günlüğü, 28.11.2015).

"Yeni kelimeler öğrendim." (Ö16, Öğrenci Günlüğü, 13.12.2015).

"Metni kapsamında Dinozorlar yok olduğu nedenler ve astroit, körfezi, yörünge, olasılık v.b pek çok yeni sözler öğrendik" (Ö17, Öğrenci Günlüğü, 19.12.2015).

"Yeni kelimeler (asteroit, meteor, krater, körfez, yörünge, yerle bir etmişti, olasılık, neyse ki...) öğrendim" (Ö6, Öğrenci Günlüğü, 21.12.2015).

"Bence üniversitede eğitime başlarken bugün öğrendiğimiz bilgiler bizim işimize yaralabilmekte, özellikle havacılık ve ona benzer bölümlerde..." (Ö3, Öğrenci Günlüğü, 02.01.2016).

"Metni okurken, metin anlama oranı artmaktadır. Anlama oranı ne kadar artarsa, biz okulda akademi metinleri kolayca anlayabiliriz." (Ö1, Öğrenci Günlüğü, 14.01.2016).

3. Öğrenim Alanıyla İlgili Kavramları Bilme ve Kullanma

Öğrencinin öğrenme alanı kapsamında verilen metinlerle ilgili olarak etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki etkinlik kapsamında İnşaat Mühendisliği Beton Bölümünde okuyacak olan öğrencinin öğrenim alanıyla ilgili metinde geçen alan kavramlarını bulması ve bu kelimelerin anlamını yazıp bir cümlede kullanması istenmiştir. Öğrencinin alan kavramlarını bulduğu ancak kağıdında üç cümle düşüklüğü ve on beş yazım hatası yaptığı görülmüştür. Bu konuda geri bildirim ve düzeltme yapılmıştır.

(Ö16, Öğrenci Etkinlik Kâğıdı, 15.11.2015)

Kelime ve Anlamı

Mühendislik bilimi

Bu ders birinci sınıfta
da İnşaat mühendisliği
gelişiyor

Bir Cümle Yaz

Bu bilimin çok önemli bir
mühendisi ^{ısın} isin ✓

Aşağıdaki kağıtta Çevre Mühendisliğinde okuyacak olan öğrenci hiç hata yapmamış ve başarılı bir etkinlik kâğıdı hazırladığı görülmüştür. Verdiği örnek ve kullandığı kavramlar alanına dair kelimeler olup cümleler örneğe uygun biçimde oluşturulmuştur.

(Ö3, Öğrenci Etkinlik Kâğıdı, 29.11.2015)

Aşağıya okuduğunuz parçada geçen alanınızla ilgili teknik kelimeleri yazınız
anlamlarını bulup cümlede kullanınız.

Çevre bilim

Ekoloji ✓

Atıkların çevremize verdiği
zararların daha az olması
için çevre bilimcilerin çaba
göstermesi gerekir. ✓

56

26. Etkinlik kapsamında Elektrik ve Elektronik Bölümünde öğrenim görecektek öğrencinin, kendi alanıyla ilgili verilen metni okuduktan sonra metinden seçeceği alanıyla ilgili bir kelimeyi noktalı yere yazması istenmiştir. Sonrasında karşısında yer alan bölüm içerisine aynı kelimeyle ilgili olarak alanından beş farklı kavram bulması istenmiştir. Etkinlik kâğıdı incelendiğinde öğrencinin sol tarafa alanıyla ilgili olarak hoparlör, elektrik motoru, yük, pil ve kimyasal kelimelerini yazıp karşılıklarına bu kelimelerle ilgili beşer farklı alan kavramını yazabildiği görülmüştür. Öğrencinin bu anlamda oldukça başarılı bir etkinlik kâğıdı hazırlamış olduğu ifade edilebilir. Oluşturulan etkinlik kâğıdı aşağıda verilmiştir.

(Ö4, Öğrenci Etkinlik Kâğıdı, 06.12.2015)

Aşağıya okuduğunuz parçada geçen alanınızla ilgili teknik kelimeleri anlamını öğütüp
bu kelimeyle ilgili 5 (beş) kelimeyi aşağıya yazınız.

KELİME

Hoparlör ✓

İLGİLİ KELİMELER

manyetik
bobin
Radiyo
Ses
Televizyon

Öğrencilerin kendi alanlarıyla ilgili kavramları edinmeleri amacıyla her hafta verilen alan metinleri ve etkinlik kâğıtları ödevlerinin yanı sıra ders kitabı metinleri seçilirken araştırmacı

tarafından öğrencilerin öğrenim göreceği bölümler dikkate alınmıştır. Bu amaçla Sosyal Bilimler ve Fen Bilimleri alanlarından kitaba eşit sayıda (beşer) metin konulmuş ve bu duruma özellikle dikkat edilmiştir. Ayrıca direkt olarak öğrenci alanıyla ilgili (Tıp, Uzay Bilimleri, Eğitim Bilimleri vb.) metinler de kitap içeriğinde yer almıştır. Söz konusu metinlerin alan dışındaki diğer öğrencilerin sıkılmadan zevkle okuyabileceği ve anlayabileceği düzeyde onların akademik kavram gelişimine katkı sunacak biçimde olmasına özen gösterilmiştir. Metinlerde geçen alan kavramlarının bazıları aşağıda verilmiştir.

Tıp eğitimi almakta olan Ö14, ödev şeklinde verilen Tıp metnindeki alan akademik kavramlarının yanı sıra ders kitabı içerisindeki metinler aracılığıyla da öğrenim göreceği bölüme dair ek olarak yetmiş yedi akademik kavramı edinme imkânı bulmuştur. Bu kavramlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 3. Ders kitabı içerisindeki metinlerde geçen tıp ile ilgili kelimeler

Ceset	Mumya	Mide	Bağırsak	Gen
Morg	İç Organ	Besin	Parazit	Genom
Otopsi	Doku	Hastalık	Omurga	Tıp
Röntgen	Hücre	Damar	Bilek	DNA
Zatürre	Laboratuvar	Medikal	Felç	Eklem
Vefat Et-	Geriatri	İnme	Alzheimer	Klinik
Bellek	Bilinç	Döl	Beden	Ruhsal
Hijyen	Doğurganlık	Müdahale	Bakım	Teşhis
İskelet	Testosteron	Kalıtsal	Mineral	Radyoaktif
Vitamin	Hormon	Tiroit	Verem	Organik
Kemik	Zedelen-	Kalça	Toksik	Bulaşıcı
Stres	Erişkin	Zihinsel	Kaygı	Laktoz
Kazazede	Tıbbi	Cinayet	Çürük	Ameliyat
Tansiyon	Ergenlik	Vücut	Beyin Ölümü	Nöron
Kalp Krizi	Enfekte	Zatürre	Veba	Salgın
Aşı	Plak			

Eğitim Bilimleri alanında eğitimi almakta olan Ö18, ödev şeklinde verilen Eğitim Bilimleri metnindeki alan akademik kavramlarının yanı sıra ders kitabı içerisindeki metinler aracılığıyla da öğrenim göreceği bölüme dair ek olarak altmış beş akademik kavramı edinme imkânı bulmuştur. Bu kavramlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 4. Ders kitabı içerisindeki metinlerde geçen eğitim ile ilgili kelimeler

İlköğretim	Beceri	Kavram	Dengeleme	Sınav
Ortaöğretim	Tebeşir	Kompozisyon	Teori	Veli
Yükseköğretim	Model	Entelektüel	Nitelik	Tutum
Okuryazarlık	Lise	Dikkat Çek-	Gelişim	Rekabet
Anaokulu	Kreş	Analitik	Bedensel	Birey
Kaleme Al-	Risk	Telaffuz	Ruhsal	Yeti
Müdür	Kıyasla-	Disiplin	Özen	Algı
Öz Değerlendirme	Enstitü	İzah Et-	Yapısal	Saldırgan

Formel	Yeterlilik	Kavram	Ergenlik	Nesil
Enformel	Ödül	Akademik	Etki	Eğilim
Pekiştir-	Aşıla-	Strateji	Kaygı	Bağlam
Otorite	Örgüt	İstikrar	Bilinç	Taslak
Çizelge	Terim	Kurum	Ödün Ver-	İlgi Çek-

Uzay ve Havacılık Eğitimi almakta olan Ö9, ödev şeklinde verilen Uzay ve Havacılık metinlerindeki alan akademik kavramlarının yanı sıra ders kitabı içerisindeki metinler aracılığıyla da öğrenim göreceği bölüme dair ek olarak otuz üç akademik kavramı edinme imkânı bulmuştur. Bu kavramlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 5. Ders kitabı içerisindeki metinlerde geçen uzay ve havacılık ile ilgili kelimeler

Keşif	Satürn	Hava Basıncı	Ay	Gök Taşı
Krater	Güneş Sistemi	Eksen	Yörünge	Süzül-
Mars	Merkür	Radyoaktif	Jet	Astronot
Kızıl Gezegen	Venüs	Çap	Uzay	Uzay
Gökbilim	Evren	Asteroid	Yüzey	Eğilim
Atmosferik	Neptün	Kuyruklu Yıldız	Yarımküre	Rekabet
Kutup	Plüton	Cisim		

Psikoloji ve Felsefe eğitimi almakta olan Ö2, ödev şeklinde verilen Psikoloji ve Felsefe metinlerindeki alan akademik kavramlarının yanı sıra ders kitabı içerisindeki metinler aracılığıyla da öğrenim göreceği bölüme dair ek olarak doksan beş akademik kavramı edinme imkânı bulmuştur. Bu kavramlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 6. Ders kitabı içerisindeki metinlerde geçen psikoloji ve felsefe ile ilgili kelimeler

Cinayet	Yoksun	Kavram	Öznel	Hormon
Varsayım	Fırsatçı	Endişe	Nesnel	Takıntı
Sinsi	Yapay	Olanak	Gerekçe	İtki
Odak	Klinik	Argüman	Öngörü	Risk
Yoğunlaşma	Vaka	Analitik	Bedensel	Olasılık
Delil	Alzheimer	Tahrip	Ruhsal	Yeti
Sanılan	Bunama	Baskın	Özen	Algı
İnanç	Işık Tut-	Verimlilik	Yapısal	Saldırgan
Kasıt	Maruz Kal-	Faktör	Ergenlik	Sadakat
Duygusal	Dezavantaj	Bilinç	Etki	Eğilim
Kıyasla-	Yansıt-	Kaçınılmaz	Kaygı	Ödün Ver-
Şüphe	Çıkarım	Pekiştir-	Aşıla-	Kaçın-
Yeterlilik	İzah Et-	İddia	Yit-	İlgi Duy-
Denge	Gizem	Freud	Psikanalist	Bastır-
Arzu	Bellek	Fantezi	Dışavurum	Uyaran
Nöron	İspat	Beklenti	Bilinçdışı	İmge
Duyum	REM	Evre	Muhakeme	Tahammülsüz
Dikkati Topla-	Dürtü	Öz	Değerlendirme	Tıp
Genelleme	Belirgin	Akran	Uyarıcı	

Tarih eğitimi almakta olan Ö8, ödev şeklinde verilen Tarih metnindeki alan akademik kavramlarının yanı sıra ders kitabı içerisindeki metinler aracılığıyla da öğrenim göreceği bölüme dair ek olarak altmış iki akademik kavramı edinme imkânı bulmuştur. Bu kavramlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 7. Ders kitabı içerisindeki metinlerde geçen tarih ile ilgili kelimeler

Mumya	İmparatorluk	Sefalet	Tarım	Yerleşim
Firavun	El Yazması	Alt Sınıf	Hayvancılık	Kronoloji
Çağ	Yüzyıl	Evrım	Geçmiş	Devrim
Bronz	İncil	Köken	Orta Çağ	Bağımsızlık
Milad	Göç	Adet	Kemik	Portekiz
Ritüel	Galler	İnsanlık	Devir	Zaman Dilimi
Yay	İrlanda	Ata	Olgu	Vaka
Ok	Asır	Kuşak	Dinozor	Nüfus
Balta	Kılıç	Plak	Hiroşima	Parşömen
Bakır	Yerleşik	Sanayileşme	İskelet	Roma
Keşif	Evcilleştir-	Salgın	Verem	Veba
Koloni	Toplayıcılık	İcat	Nagazaki	Matbaa
Viking	Sanayi Devrimi			

Alanlarıyla ilgili akademik kelimeleri öğrenmeleri öğrencileri memnun etmiş ve bu durum günlüklere aşağıdaki gibi yansımıştır.

59

“Akademik düzeyimi yükseltmek amacıyla, bence yaptığımız etkinlikler üniversitede eğitime başlarken işime yarayacaktır çünkü daha sonra bilimsel tartışmalar için hazır olacağız. Bu ders çok güzeldi, belki de benim mesleğim tıp ile ilgili olduğundan.” (Ö14, Öğrenci Günlüğü, 10.11.2015).

“Ayrıca meslek alan göre her öğrenciler kendimize okuyor meslekle ilgili yeni sözleri öğrendik ve bir birine anlattık. Örneği: Kamu hukuku, cebri, icra...” (Ö17, Öğrenci Günlüğü, 20.11.2015).

“Teknik kelimeleri bizim alanımızda çok faydalı. Çünkü Hukuk kelimleri bize anlatıyor ve ne zaman akademikta başladık bu kelimeler biz tanıdık.” (Ö11, Öğrenci Günlüğü, 20.12.2015).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Kavram edinim süreci içerisinde yazılı metinler oldukça önemli kaynaklardır. Söz konusu metinlerin birtakım özelliklere sahip olması gerekir. Bunların başında içeriğinde yer alan kavram sayısı ve zorluğu gelmektedir. Süreç öncesinde öğrencilere kazandırılacak kavramları içeren metinlerin seçiminde metinlerin içerdiği kavram sayısı ve zorluğu açısından öğrencinin düzeyi dikkate alınmış ve ders öğretimi materyalinin kolaydan zora sıralanmasına özen gösterilmiştir. Yılmaz ve Temiz’ in (2014) yaptığı bir araştırmaya göre yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan bir ders kitabı incelenmiş ve kitap içerisinde yer alan bazı okuma metinlerinin öğrenci düzeyini aştığı, ayrıca kolaydan zora olacak biçimde sıralanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu sebeple Türkçeyi yabancılara öğreten ders kitapları içerisinde yer alan metinlerin kolaydan zora doğru bir sıra takip etmesi gerekir. Eylem araştırması içerisinde yer alan ders öğretim materyali hazırlanırken metinlerin öğrenci düzeyine uygunluğu ve anlamı bilinmeyen kelimelerin sayısı uzman görüşleri de alınarak tespit edilmiştir. Böylece akademik okuryazarlık

ders öğretim materyali içerisinde metin başlarında “Kolay”, “Orta Güçlükte”, “Zor”, “Çok Zor” biçiminde tanımlayıcı işaretlere yer verilmiştir.

Metin içerisinde hedef kavramların renklendirilmesi tekniği kavramların hatırlanmasını arttıracak (Erdem vd., 2015) ve uygulamada kolaylık sağlayacaktır. Bu amaçla eylem araştırması sürecinde kullanılmak üzere hazırlanan ders öğretim materyali içerisindeki metinlerde geçen akademik kavramlar koyu renkle yazılarak vurgulanmış, böylece öğrencinin dikkati çekilmeye çalışılmıştır (bk. Şekil 3). Ayrıca her metinden önce edinilecek kavramların listesi de öğrencilere verilmiştir. Ayrıca metin içerisinde renklendirilen kavramlarla, öğrencilerin ön bilgileri ile bağ kurulması sağlanmıştır. “Kelimenin mekanik olarak öğrenilmiş olması, onun yazılı ve sözlü dilde etkin kullanımını sağlayamamaktadır. Oysa mekanik öğrenmeye alternatif olarak ortaya konan anlamlı öğrenmede bireyin yeni bilgi ile eski bilgileri özümsemesi beklenir. Kavramlar arasında örüntü-ağ oluşturularak anlamlandırılan yeni bilgiyi kullanmak çok daha kolaydır” (Acat, 2013, s. 185). Bu sayede kavram ediniminde kalıcılık hedeflenmiştir.

Kavram öğretimi yapılırken geleneksel sunuş yoluyla öğretimde öngörülen kavram tanımlarını yazma yerine modern buluş yoluyla öğretim modeli tercih edilmiştir. Bu sayede “merak uyandırarak, yapı ve özellikleri bizzat öğrenciye buldurarak problemler çözdürülmeye ve bilgiler öğrenciye ait bilgilere dönüştürülmeye...” (Sağır, 2002, s. 81) çalışılmıştır. Böylece örnekler üzerinden hareket edilmiş, anlamı öğrencinin bulmasına imkân verilmiş, yakın veya uzak anlamlı kelimelerle ilişkilendirmeye, farklı cümlelere uyarlamaya özen gösterilmiştir. Hazırlanan kavram etkinlikleri buna imkân verecek biçimde düzenlenmiştir (bk. Ö4, Ö11, Ö13, Ö16 Etkinlikleri). Benzer konuda yapılan araştırmalarda (Çaycı, 2007; Ocak, 2005) başarılı sonuçlar elde edilmiştir. Kelimelerin, anlamı yakın olan kavramlarla veya daha üst başlıklarla ilişkilendirilmeleri akılda kalıcılığını arttırmaktadır. Yani bağlamsal öğretim veya ulamsal öğretim (Apaydın, 2007) son derece önemli görülmektedir. Araştırma kapsamında hazırlanan etkinlikler oluşturulurken ulamsallığa dikkat edilmiş ve sözcüklerin kolay edinimini sağlamak için anlamı yakın kelimelerle ilişki kurulması, üst başlıklar altında veya tematik ilişkilendirmeler yaptırın cinsten olmasına özen gösterilmiştir (bk. Ö4 Etkinliği). Bu şekilde oluşturulan anlamsal ve ulamsal etkinliklerin Aytan ve Başal (2017)' in yabancılarla Türkçe öğretiminde yaptığı araştırmayla uygunluk gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Deyim ve atasözlerinin; mecaz anlamlar içermeleri, kültür aktarımı yapması, bir millete dair bakış açısı, algı, değer vb. durumları yansıtmaları sebebiyle akademik Türkçe öğretimi açısından yararlı olduğu düşünülmüştür. Alan araştırmaları yabancılarla Türkçe öğretimi sürecinde deyim ve atasözlerinin kullanılması (Mutlu, 2016; Demir Atalay, 2015; Kalfa, 2013; Tüm ve Sarkmaz, 2012; Akpınar, 2010; Barın, 2004) gerektiği yönündedir. Eylem araştırması sürecinde deyimlerin etkili söz söyleme açısından katkısına vurgu yapılmıştır. Araştırmacı yeri geldikçe uygun deyim ve atasözlerini kullanmış ve bunların anlamlarını açıklamıştır. Ayrıca bazı deyimler etkinlik biçiminde, görsellerle desteklenerek öğrencilere benimsetilmeye çalışılmıştır (bk. Ö1 Öğrenci etkinliği). Bu sayede resim ile ilişkilendirilen deyim anımsanması kolaylaştırılmaya çalışılmıştır. “Anımsama, kodlama anı ile ilişkilidir. Kodlamanın anlam odaklı yapılması, kodlama anındaki çevre ve kişinin ruh durumu anımsamayı etkilemektedir. Resim, koku sözcük, geçmiş yaşantılarla ilgili bir olgu anımsamanın ipucu olabilir” (Dilidüzgün, 2014, s. 237). Süreç içerisinde ve sonunda alan araştırmalarına uygun biçimde öğrencilerin bu durumdan memnun kaldıkları ve deyim ve atasözü edinimini sağladıkları görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin günlüklerinde ve etkinliklerinde öğrendikleri deyim ve atasözlerini kullandıkları görülmüştür. Öğrencilerin alan kavramlarını edinmeleri amacıyla ders öğretim metinlerinin yanı sıra yükseköğretim ders kitaplarından elde edilen metinler ev ödevi şeklinde verilmiş ve bunlara dair etkinlikler yaptırılmıştır. Bu etkinlikler sayesinde öğrencilerin kendi alanlarına dair kavramları (bk. Tablo 3, 4, 5, 6, 7) edinme imkânı buldukları ve bundan duydukları memnuniyeti öğrenci günlüklerine yansıttıkları görülmüştür (bk. Ö9, Öğrenci Günlüğü, 09.11.2015).

Sonuçlar

- Öğretim elemanlarının dil merkezlerinden mezun olan öğrencilerle ilgili birçok problem yaşadıkları bunların çoğunun kavram edinimi sorunlarından kaynaklandığı anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin yükseköğretimde birtakım dil sorunları yaşadığı, bu durumun motivasyonunu düşürdüğü anlaşılmıştır.
- Öğrencilerin alanlarına özel kavramları edinemedikleri anlaşılmış, bu durum öğrencilerin ön öğrenmelerinin genele yönelik olması ve alanlara özel kavram edinim çalışmalarının yapılmamasıyla ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ortaya çıkan bu durum; okuma, dinleme, konuşma, yazma alanlarında yetersizliğe yol açmaktadır. Kavram eksikliği bu problemlerle doğrudan ilişkili görülmüştür.
- Akademik kavram bilgisinin süreç içerisinde geliştiği; okuma, dinleme, konuşma, yazma becerileri üzerinde olumlu etkiler yaptığı gözlemlenmiştir.
- Süreç içerisinde yükseköğretim alanına yönelik ödev biçiminde dağıtılan metinlerin ve yapılan etkinliklerin ders başarılarına etki ettiği anlaşılmıştır.

Bu çalışma sonucunda aşağıdaki önerilerde bulunulması uygun görülmüştür:

Öneriler

- Tez araştırması kapsamında ülkemizde akademik okuryazarlık kavramı ve içeriği ile ilgili yeterli düzeyde araştırma olmadığı anlaşılmış, bu sebeple akademik okuryazarlık konusunda alandaki çalışmaların çeşitlendirilmesi gerekli bir durum olarak görülmüştür.
- Öğrencilerin akademik okuryazarlık becerilerini edinme konusunda ön öğrenmelerindeki yetersizlik durumundan hareketle yabancı uyruklu öğrencilerin üniversite öncesi dil öğrenim süreçlerinin akademik kavramları kapsayan bir biçimde düzenlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.
- Yabancı uyruklu öğrencilerin yükseköğretimdeki alanlarına ait alan kavramlarının dil öğretim içeriklerinde yer edinmesi önemli bir ihtiyaç durumudur. Bu sebeple dil öğretimi süreçleri içerisinde alana dair kavram edinimi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Acat, B. M. (2003). Kavram Haritalarının Türkçe Öğretiminde Kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 34, 168-193.
- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Alvermann, D. E. (2002). Effective literacy instruction for adolescents. *Journal of Literacy Research*, 34 (2), 189-208.
- Apaydın, D. (2007). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir yöntem denemesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Dilbilim Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Aytan, T. ve Başal, A. (2016). Yabancılara Türkçe öğretiminde ulam temelli sözcük öğretiminin başarıya etkisi. *Ekev Akademi Dergisi*, 65, 559-576.
- Barın, E. (2003). Yabancılara Türkçenin öğretiminde temel söz varlığının önemi. *TÜBAR*, 8, 311-317.
- Barın, E. (2004). Türk soylulara Türkiye Türkçesinin öğretiminde deyimler ve atasözlerinin önemi. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 22-26.
- Biçer, N. ve Polatcan, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğrenme stratejilerinin değerlendirilmesi. *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*, 54, 811-828.
- Bozavlı, E. (2014). Yabancı dil dersinde kelime öğretiminde görsel işitsel materyallerin etkinliğinin değerlendirilmesi (Tv 5 Monde / 7 Jours Sur La Planete Modeli). *Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (12), 31-41.
- Büyükkiz, K. K. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (21), 145-155.
- Camille, B., Fisher P., Ogle D. ve Taffe S. W. (2013). *Teaching academic vocabulary k-8: effective practices across the curriculum*. USA: The Guilford Press.
- Craig, D. V. (2004). Practitioner action research: action research to improve practice. *Work Based Learning in Primary Care*, 2(4), 324-337.
- Çaycı, B. (2007). Kavram değiştirme metinlerinin kavram öğrenimi üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 87-102.
- Demir Atalay, T. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Safahat'tan hareketle atasözü öğretimi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 191-206.
- Demircan, Ö. (1983). Yabancı dil öğretimi: sözcük öğretimi ve Türkçe-İngilizce sözcük yapım türleri üzerine bir karşılaştırma. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 47 (379), 146-159.
- Dilidüzgün, Ş. (2014). Türkçe öğretiminde sözcük öğretme yöntemlerinin yeterliliği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 233-258.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M. ve Şimşek, R. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin öğretim elemanlarınca diller için Avrupa ortak başvuru metni ve işlevsel metin özellikleri kapsamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10 (3), 455-476.
- Folse, K. S. (2004). Myths about teaching and learning second language vocabulary: what recent research says. *TESL Reporter*, 37 (2), 1-13.
- Frayner, D. A., Fredrick, W. C. and Klausmeier, H. J. (1969). A Schema for testing the level of concept mastery. *Technical Report from the Research and Development Center for Cognitive Learning, University of Wisconsin*, 16, 1-32.
- Johnson, A. P. (2015). *Eylem Araştırması El Kitabı*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Kalfa, M. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde sözlü kültür unsurlarının kullanımı. *Milli Folklor*, 25(97), 167-177.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 141-153.

- Mehring, J. G. (2016). *Developing vocabulary in second language acquisition: from theories to the classroom*. Erişim tarihi:12.05.2016, <http://studylib.net/doc/11724365/>
- Mills, G. E. (2003). *Action research. a guide for the teacher researcher*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, Inc.
- Mutlu, K. (2016). Yabancılara Türkçe öğretiminde benzer atasözü ve deyimlerin önemi ve polonyalılara Türkçe öğretiminde bunların kullanımı. *Bellekten*, 64 (2), 245-268.
- Nelson, J.R. ve Stage S.A. (2007). Fostering The Development Of Vocabulary Knowledge And Reading Comprehension Though Contextually-Based Multiple Meaning Vocabulary Instruction. *Education and Treatment of Children*, 30 (1), 1-22.
- Ocak, G. (2005). Buluş yoluyla öğretimin öğrenmede kalıcılığa etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 289-297.
- Sağır, M. (2002). *İlköğretim okullarında Türkçe dil bilgisi öğretimi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Sarıgül, E. (2017). Yabancı dil öğretiminde sözcük öğrenimi ve öğretimi sürecine genel bir bakış, *International Journal of Social Science*, 54, 91-104.
- Tüm, G. ve Sarkmaz, Ö. (2012). Yabancı dil Türkçe ders kitaplarında kültürel öğelerin yeri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 448-459.
- Uçgun, D. (2006). Yabancılara Türkçe öğretiminde sözcük dağarcığını geliştirme teknikleri. *TÜBAR*, 20, 223-226.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. ve Temiz Ç. (2014). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik durumları. *International Journal of Language Education and Teaching*, 2, 70-80.
- Ying, H. (2010). *A Study of l2 vocabulary learning strategies* (Independent Thesis). Kristianstad University, Sweden.